

Ece Temelkuran

Ne
Arlatayım
Ben
Sana!

ECE TEMELKURAN
NE ANLATAYIM
BEN SANA!

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1.-8. basım: Everest Yayınları, 2006-2016
Can Yayınları'nda 1. basım: Ekim 2016, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Everest Yayınları için yayına hazırlayan: Çiğdem Uğurlu
Editör: Sırma Köksal

Düzeltili: Müge Karahan, Burçak Başpınar
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26
Topkapı-İstanbul
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3318-5

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com/9789750733185
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

ECE TEMELKURAN
NE ANLATAYIM
BEN SANA!

BELGESEL ANLATI

Ece Temelkuran'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Devir, 2015

'Ağrı'nın Derinliği, 2016

Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita, 2016

Bütün Kadınların Kafası Karışıktır, 2016

Dışarıdan / Kıyıda Konuşmalar, 2016

Düğümlere Üfleyen Kadınlar, 2016

İç Kitabı, 2016

İçeriden / Kıyıda Konuşmalar, 2016

İkinci Yarısı, 2016

Kayda Geçsin, 2016

Kıyı Kitabı, 2016

Muz Sesleri, 2016

ECE TEMELKURAN, İzmirli ve 1973 doğumlu. 1993'ten başlayarak 20 yıl muhabirlik ve köşe yazarlığı yaptı. *Bütün Kadınların Kafası Karışık* (1996), *Oğlum Kızım Devletim-Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* (1998), *İç Kitabı* (2002), *Kıyı Kitabı* (2002), *İçeriden / Kıyıda Konuşmalar* (2004), *Dışarıdan / Kıyıda Konuşmalar* (2004), *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita* (2006), *Ne Anlatayım Ben Sana!* (2006), *'Ağrı'nın Derinliği* (2008), *Muz Sesleri* (2010), *İkinci Yarı* (2011), *Kayda Geçsin* (2012), *Düğümlere Üfleyen Kadınlar* (2013), *Devir* (2015) adlı kitapları yazdı. 2010'da İngiltere'de *Deep Mountain ('Ağrı'nın Derinliği)*, 2011'de ABD'de *Book of the Edge (Kıyı Kitabı)* adlı kitapları yayımlandı. *Muz Sesleri*, beş dilde yayımlandı. *Düğümlere Üfleyen Kadınlar* ise Almanya, Çin ve Fransa'dan sonra İngiltere'nin de aralarında bulunduğu 13 ülkede yayımlanmayı bekliyor. *The Guardian*, *The New York Times*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *New Statesman*, *New Left Review*, *Le Monde Diplomatique*, *Berliner Zeitung* gibi gazete ve dergilerde makaleler yazdı. 2007'de Saint Anthony's College'ın akademik davetlisi olarak bir yıl Oxford'da bulundu. Uluslararası Af Örgütü ve Prens Claus Vakfı'nın davetlisi olarak Amsterdam'da 2013 yılı için "Özgürlük Konuşması"nı yaptı. Türkiye'yi anlattığı "Çılgın ve Hüzünlü" kitabı Almanca ve İngilizce olarak yayımlandı, çeşitli dillerde yayımlanmayı bekliyor. Beyrut, Tunus, Paris'te yaşadı. Şimdi zamanını İstanbul ve Zagreb arasında geçiriyor.

İçindekiler

İnsanlık Üzerine Bir Giriş	13
I. Zaman Kapısı	25
II. “Öteki” Kapısı	35
III. Keder Kapısı	55
IV. Dil Kapısı.....	73
V. Lal Kapısı.....	97
VI. Hayat Kapısı.....	125
VII. Erkeklik Kapısı.....	149
VIII. Vicdan Kapısı.....	165
IX. Kardeş Kapısı	201
Gündökümü: 1996’dan 2006’ya “Öteki Tepeler Tarihi”	213

Teşekkür

Bu kitabı yazmam için bir dağda, bir evde bana göz kulak olan Demet Börtüçene'ye yanımdan hiç ayrılmayan dört ayaklı, pek yakışıklı Miro'ya, "yüzyılın en sıcak yazı"nda, Ankara'da benimle dere tepe dolaşan gazeteci dostum Gökçer Tahinci-oğlu'na, bana küsüp bu kitabın yazılmasına neden olan eski hükümlü annesi Fatma Özçelik'e, ben kederden bitkin düşünce, "Devam et!" diyen Çiğdem Su ile Sırma Köksal'a, hapse atılmamam için çabalayan Avukat Fikret İlkiz'e ve bu kitaba emeği geçen "sevgili Gökçe"ye teşekkür ederim.

İNSANLIK ÜZERİNE BİR GİRİŞ

Pek kederli bir sözcüktür “umut”. Çünkü bütün sözcüklerden daha hızlı çağırır umutsuzluğu. Hele, “Umut var mı?” diye sormuşsa aramızdan biri, bilin ki çoktan düşmüştür omuzlar.

Bugün, üniversite amfilerinde yaptığımız, çocuk kederiyle saf neşe arasında gidip gelen toplantılarda...

Zar zor bir araya gelen insanların “eksiziz” diye diye durmadan birbirini saydığı, insanların saya saya çoğaltıldığı (!) mitinglerde...

Gelmeyenlerin “duyarsızlığından” dem vurulan ve ertesinde aynı seslerle aynı türkülerin tekrarlandığı rakı masalarında son bulan “etkinliklerde”...

Entelektüellerin “gidişata müdahale” için yapıp daha yaparken kendilerinden sıkıldıkları mühim tespit ve değerlendirme görüşmelerinde...

Giderek yalnızlaşıp eksilen, gelenlerin saçlarına giderek daha çok gümüş yağan, herkesin teatral bir havada konuşmaya özen gösterdiği “eski yoldaşları” anma toplantılarında...

Kendi kendimizi coşturmak için yaptığımız, genel olarak dinamitsiz bir dinamit fitili gibi sonuna geldiğinde kendi alevini yiyen festivallerde...

Kederden kararınca yarım bırakmak zorunda kaldı-

ğımız, memleketin içinde bulunduğu ahval ve şeraite dair sohbetlerde...

Yapmazsak bir tür ihanet içinde olacaktık. Mecburiyetle yaparken, daha o anda tel tel olup ellerimizde dağılan bütün o “eylemliliklerde”...

Dünyanın ve ülkenin gidişatından memnun olmayan, kendini muhalif olarak tarif eden insanlar, başka ve daha iyi bir dünya yaratmak için tam kolları sıvayacakken durup onları durduran bu soruyu soruyorlar kendilerine:

“Umut var mı?”

Oysa:

Pek çıtkırıldım bir sözcüktür umut. Çabuk kırılır bel, bel bağladığınızda. Çünkü ya yoksa? Umut yoksa biz artık olmayacak mıyız? Umut kalmamışsa artık arkamızı dönüp gidecek miyiz? Bir şey yapmazsak umut yok diye, rahat mı edeceğiz? İçimiz rahat mı olacak artık? Hiç mi dertlenmeyeceğiz umut yoksa?

Böyle olamayacağına göre, her sorulduğunda, “Umut var mı?” diye, düşen omuzlardan tutup sarsmak lazım soranı:

“Kendine gel! Umut yoksa bile biz varız!”

Bizim bugün iyi haberlere ihtiyacımız var. İnsanlığa dair yeni hikâyeler dinlemeliyiz. Çünkü tıpkı dağlardaki otların dağlarda alınan bütün yaraları iyileştirmeye yetmesi gibi dünyada da insanlığın yaralarını sağıltacak yeni hikâyeler ve iyi haberler var.

Adını duymadığımız şehirlerde ve köylerde bizim sözcüklerimizle konuşuyor halklar. Sözlerimiz, rakı masalarımızda içimizden geçen sözlerimiz, çamuru ve tohumu örgütlüyor uzaklarda.

İyi haberleri bizden gizliyorlar. Yeryüzünde sürgün veren bütün halkların birbirine anlatacakları hikâyeler var oysa. Ne yaptıklarına, nasıl yaptıklarına dair uzun uzun anlatacakları, içip içip anlatacakları, kendi şarkıla-

rını söyleyip, ağlayıp arada, gülüp, susup anlatmaya devam edecekleri hikâyeleri var. Gazetelerin rotatifleri, onların sesleri yerine hep aynı hikâyeleri eziz eziz veriyor önümüze: Rio’da festival, Hindistan’da tren kazası, İsviçre’de G-8 toplantısı, ABD’de borsa kapanışı...

Tıpkı dağlardaki çiçeklerin hangi hastalığa iyi geleceklerini söyleyememeleri gibi, dünya halkları da düşen omuzlarımızı yukarı çekecek hikâyelerini iletmiyorlar bizlere. Oysa Brezilya’da topraksız köylüler kendi topraklarını ele geçiriyor durmadan. Hindistan’da kendi kabilesininkinden başka bir dil bilmeyen donsuzlar ayaklanıyor bütün dünyaya nazır. İsviçre’de geceleri kara şapkalı çocuklar antikapitalist sloganlar yazıyorlar çokuluslu şirketlerin merkez binalarının duvarlarına, icat ettikleri silinmez boyalarla. ABD’de kadınlar, Beyaz Saray’ın önünde nöbet tutup dünya liderlerini titreten kötü kralı titretiyorlar geceleri. Arjantin’de bir eski siyasi mahkûm, gecekondu kadınlarına tango öğretiyor şu anda, onlara “komünün” ne olduğunu anlatıyor dans arasında. Venezuela’da etli butlu bir kadın, “Yoksulları ancak kendileri temsil edebilir,” diyor, “siyaset” bilmemekten hiç korkmuyor.

Bize iyi haberleri vermiyorlar. Bizim hikâyelerimizi bizden gizliyorlar. Çünkü bilebilseydik kendi hikâyelerimizi, bir daha sormazdık o kederli ve kavga etmeden kaybetmiş soruyu:

“Umut var mı?”

Çünkü bu hikâyeleri bilince bu yanlış sorunun cevabı belli:

“Evet, umut var! Ama her şey sana bağlı!”

Her şeyin bize bağlı olduğunu bilmemizi istemiyorlar belli ki!

Diğer yandan, iyi haberler ve güzel hikâyeler, insanlığın daha iyi bir dünya için giriştiği deneyimler “derdalan” şarabı gibidir; içtikçe derdini büsbütün unutturacak

kadar sarhoş eder insanı. Oysa dünyayı daha iyi bir yer yapabilmek için düşünen ve çalışan insanlar, bir derdinin olduğunu hatırlayacak kadar ayık kalmalı. Biz bugün, “umut” aramak için hikâyeleri bizlerden gizlenen uzaklardaki insanlara bakıyoruz, iyi bir işaret görmek dileğiyle. Latin Amerika’daki isyanları ve isyanların zalimlere galebe çalışını sonu iyi biten aşk filmlerini izler gibi iş-tahla izliyoruz. Düşünüyorum da, isyan uzaklara ait kaldıkça daha mı havalı oluyor acaba?

Biz uzaklara daldıkça uzaklarda kalıyor isyan, örgütlenmek tropik bir bitki örtüsü! Nasılsa uzakta ya isyan, biz bir şey yapmak zorunda değiliz ya nasılsa, yapsak da o çiçekler bizim bahçemizde açmaz, bizim iklim de tropik değil ya nasılsa... Bakmayın, umutsuzluk büyük bir konfordur aslında!

Oysa biz, uzaklarda yavaş yavaş, sabırla dokunmuş bir isyanın heyecan verici sonuçlarına bakarken, şimdi, burada, kendi isyanımızın ağır ağır dokunan ilmeklerini kaçırıyor olabiliriz. Biz bugün uzaklara dalıp gitmişken, kendi toprağımızı atlıyor olabiliriz!

Utanmak sıkılmak yok. Biz bizeyken soralım kendimize: Özelleştirmeye karşı Buenos Aires’in tüm çıkışlarını barikatlarla tıkayan eylemcilere hayret ederken bu ülkedeki özelleştirme karşıtı eylemlere aynı hayranlıkla bakıyor muyuz? Küçük halk kooperatiflerinin oluşumuyla başlayan Venezuela’nın şimdiki insan merkezli ekonomi politikalarını merakla takip ederken Türkiye’deki benzer girişimleri aynı oranda havalı buluyor muyuz mesela? Böyle girişimler olduğunu biliyor muyuz hatta? Brezilya’da bütün savunma harcamalarının gıda programına yönlendirilmesini birbirimize anlatırken yaşadığımız heyecanı, üniversiteliler, “Savaşa değil eğitime bütçe!” diye bağırırken hissediyor muyuz? Üniversite öğrencileri tek başına dayak yemiyor mu her seferinde? Geçmekte oldu-

ğumuz yollardan geçip gitmişlere bakarken takılıp takılıp “umut arayışı” çukurunun dibinde mi buluyoruz kendimizi? Hatta umut ararken umutsuzluğu bulmaya daha mı meyyaliz mesela? Yoksa?!

Sahi, biz nereye bakıyoruz? Kendini muhalif olarak tarif eden insanlar olarak biz, “kurtarmak” istediğimiz “halkımız”a bakıyor muyuz? Daha “halkımız” derken kendimizi dışına koyduğumuz o gayya kuyusuna bakarken, bu toprakların siyasal tarihindeki “münevver” geleneğinin bizde yarattığı kataraktın farkında mıyız? Baktığımızda görüyor muyuz sorusunu da bir kenara bırakarak soralım: Biz gördüğümüz “halk”ı eskisi gibi “kurtarmak” istiyor muyuz hâlâ? Kurtaracak kadar seviyor muyuz? Zamanıdır, yüzleşelim hissiyatımızla: Biz bu halkı gerçekten seviyor muyuz?

Açın televizyonu, bakın halkımıza. Bakalım bizim halkımız bugün ne yapmış? Halkımızın başına bugün neler gelmiş?

Gecekondu yıkımı olmuş. Gaz bombası patlamış ihtiyar bir kadının yüzünde. Ambulans beklenmiş beklenmiş, gelen giden olmamış. Neyse ki yıkım tamamlanabilmiş. Polisi tahrik edenlere hadleri güzelce bildirilmiş.

Parasız eğitim isteyen öğrencileri “kurtlar” kapmış polisten önce. Bir öğrenci ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmış. Ama zaten öğrenciler yasadışı bir terör örgütünün propagandasını yapıyormuş. Kendilerine dersleri iyice belletilmiş.

İzlemeye devam edebilelim diye memleketin hicranını, araya ünlülerden birkaç yasak aşk görüntüsü atılmış.

Galiba çocukları hapishanede olan anneler, galiba Karadeniz’de bir yerde dövülmüş ya da öyle bir şey. Halkımız “teröristlerin anneleri”ne hadlerini, kafaları patlayıncaya kadar bildirmiş.

Güneydoğu’da bir ilde, bir grevin 200. gününde

göstericiler bir şey yapmış, her ne ise, polisler müdahale etmiş. Daha önce haberi verilmeyen bu grev zaten artık bitmiş.

Bütün bunlar olurken Kürtler Kürdistan'a, İslamcılar Arabistan'a, "Moskovasız" kalanlar evlerinin en karanlık odasına, memleketin tek günahkârları olan kapkaççılar cehennemine dibine gitsin isteniyor. "Kanında boğulması gereken vatan hainleri" için mezarlar hayal ediliyor.

Bu ülkede kimse kimseyi istemiyor. Ülke dolusu bir kalabalık artık beraber yaşamaktan hazzetmiyor. Birileri ölünce başka birileri "Oh!" çekiyor, biri can verirken ötekini canına ediyor. Her ölümden bir, her "Oh!"ta iki ilmek sökülüyor bizden. Birbirimizin ölümüne karşı meraksızlık, birbirimizin hayatına karşı meraksızlıkla başlıyor. En çok birbirimizin hikâyelerini bilmemek çözülmez hale getiriyor "çilemizi". Her gün ilmek ilmek çözüyoruz biz. Bizi söküyorlar durmadan. Hikâyelerimizi söküp söküp dolaşık bir yün çilesi gibi önümüze atıyorlar. Çilemizle baş başa kalıyoruz, karışıyoruz ve vazgeçiyoruz çözmekten, yeniden örmekten. Toplumsal bağlarımızı, düğümleriyle bizi yıldırان bir çile gibi çözülmüş duruyor önümüzde.

Biz, bu ülkenin muhalif insanları olarak bu söküme neresinde duruyoruz? Birbirinin ölümüne trene bakar gibi bakanlar memleketin toplumsal örgüsünü sökerken, ilmek başlarında inatçı düğümler gibi durabiliyor muyuz mesela? Yoksa biz de oturmuş bakıyor muyuz acının ve yoksulluğun hikâyelerinin lime lime edilip tanınmaz hale getirilişine? Acının ve yoksulluğun hikâyelerini onlara uzaklardan, onları uzaklaştırarak bakanların ağzından diller hale mi geldik biz de? Hazlar Çağı'nda biz de dayanıyor olabilir miyiz memleketimizin giderek sertleşen, bakınca gözümüze kan oturtan hikâyelerine? Hikâyelerin dehşeti, vahşeti bu kadar hızlı yükselince "kanlı sahneler-

le dolu” filmleri sevmeyen biz muhalifler, acaba en kanlı sahnelerinde izlemeyi bıraktığımız bir film gibi bıraktık mı memleketi kendi akışına, başkalarının anlatışına? Artık belki de memleketin hikâyesi bizim izlemeyi seçmediğimiz bir kanalda.

Yoksulluğun kargacık burgacık elyazısıyla bambaşka bir hikâye yazılıyor şehrin uğultulu tepelerinde. Bizim artık anlamadığımız bir dilde isyan ediyor insanlar. İsyân ediyor olmalılar, yoksa onları örtmek için bu kadar başka şeylerden bahsediyor olmazdı haberler. Her Türk asker doğarken, her Kürt “gerilla”, yoksullar da o tepelerde bizim hiç bilmediğimiz, hatta kendilerini feda etmedeki inatlarından ürktüğümüz türde militanlar olarak uç veriyorlar, beğensek de beğenmesek de. Ama biz, durduğumuz yerlerden, kendimizi güzelce ayırdıktan sonra acıdan ve vahşetten, dönüp acı ve vahşet içinde yaşayanlara nasıl isyan etmeleri, nasıl isyan etmemeleri gerektiğini söyleyemeyiz. Çünkü söz söyleyenler olarak biz de onlara göre “karşı” tepelerdeyiz. Bizim acı, vahşet, dehşet eşliğimiz düşerken kendi tepemizde, o tepelerde yükseliyor eşik. Biz, artık eşikten hiç geçemiyoruz onların tarafına, geçemiyoruz ya da. Kaybedecek bir şeyi olmayanları artık biz de tehlikeli buluyoruz. Bu yüzden şimdi, artık biz, “halkımız”ı sevip sevmediğimizi, artık onları “kurtarmak” isteyip istemediğimizi pek bilemiyoruz. Bilemeyiz de, çünkü artık biz onları tanımıyoruz. Hatta biz artık, “halkımız”dan –çekinme, söyle– korkuyoruz! Her gün ölüyor ve öldürüyorlar, ölümden söz ediyor ve yalnızca ölümden söz eden adamları dinliyorlar. Artık “halkımız” –evet evet, söyle, korkma– çok korkunç!

* * *

“Halkımız”ın yaşadığı uzak tepeler var. O tepelerde

bazı evler, o bazı evlerde bazı insanlar. Bazı ölümler ölü-
nüyor. Bütün bir gürültülü ölüm kültürü içinde sessizce
ölüyor bazıları. O tepelerdeki evlerin ortasında bir ara
başlık: ölüm oruçları. İnsanlar hâlâ ölüyor sessiz sessiz.

Bi dakika! Bi dakika!

Biz, hiç sevmedik ölüm orucunu, daha önce söyle-
miştik!

Ama bir dakika! Biz söylemiştik zaten böyle olaca-
ğını, bu işin bi yere varmayacağını, değil mi?

Eksilten değil, çoğaltan isyanları seviyoruz biz.

Ölüm bu memlekette bu denli kıymetsizleşmişken
ölüm orucu etki gücü olan bir eylem olamaz, demedik
mi biz onlara?

Yapmayın çocuklar, vazgeçin, eylem yönteminizi
gözden geçirin, dedik mi, demedik mi?

Bu bir örgütün kendi iktidarını ispatlama hırsıdır,
diye kaç kere söyledik!

Bu örgüt, insanlarda bir ölüm miti yarattı, herkes
ölüme koşuyor. Ölümü yücelten bir kültür gericidir, de-
ğil mi?

Üstelik ölüm orucunu bugün hâlâ sürdürenler ülke-
nin bütün muhalif kesimlerini itmediler mi bir hınçla?
Kendi kendilerini yalnızlaştırmadılar mı?

Bunların hepsini söylemedik mi?

Evet söyledik ve artık günahın bizden gittiğine inan-
dık galiba.

Geldik gittik ve sonunda, itiraf edelim, ölenlere öf-
kelendik ölüyorlar diye. İçimizden demedik mi:

“Bırakın işte! Artık bırakın, yetmedi mi?”

İnsan çünkü zulme duyduğu öfkeyi bir süre sonra
kurbana yönlendirir. Çaresizliğine karşı duyduğu hıncı
kurbandan çıkarırken bulabilir insan kendini.

Çoğumuz öfkemizle perdeledik bu hikâyenin peşini
bırakışımızı. Yoksulluğun ve acının tepe noktasındaki bir

memleket hikâyesi olarak ölüm orucuna artık hiç bakmayışımızı bir örgüte karşı duyduğumuz öfke ile meşrulaştırdık. Ama insanlar ölüyordu işte. Biz ne desek de, ne demesek de, inanarak ölüyorlar tepelerde...

Onlara dair, 19 Aralık 2000'deki "Hayata Dönüş Operasyonu" ile başlayan sansürü biz de hiç merak etmeyecek güçlendirdik bir parça. Bu memleketin bir hikâyesiydi ölüm oruçları; F tipi cezaevlerine, hücre sistemine karşı yapılan direniş. Tek bir örgütün "yanlış direnişi" ne bağlayıp meseleyi, arkamızı dönüp gittik. Örgütün hiç onaylamadığımız yöntemlerine rağmen ezilenlerden söz etmeye devam edemedik. Birinin aklına gelip de, "Ne diyorsunuz F tiplerine karşı yapılan ölüm orucuna?" diye sorarsa dudağımızı büküp, "Yaa... Şimdi... Yani..." diye bir tereddüt içinde durduk hep. Kaç kişi sustuk biz? Hani bu memleketin hikâyeleriyle son derece ilgiliydik?

* * *

Bu satırları okumakta olan canım kardeşim,
Bazen en uzak halk kendimizinkidir bize. Okyanus aşırı bir memleketdir bazen Türkiye. Bu toprağın yeniden bizim toprağımız olmasını istiyorsak eğer, yeniden birleştirmemiz gerekiyor tepelerimizin hikâyelerini. Söküldüğümüz yerlerden, "çilemizi" çözüp çözüp yeniden örmemiz gerekiyor kendimizi. Yoksulluğun vahşetiyle sertleşen hikâyeleri neresinde bıraktıysak o sahneye dönüp yeniden takip etmemiz gerekiyor film şeridini. Korkup gözümüzü kapattığımız sahnelere bu kez gözlerimizi dört açıp bakmamız gerekiyor. Bu ülkenin muhalifleri olarak bizlere düşen, bilebildiğimizce onlara yeni ve daha sağlam bir muhalif dilden söz etmek ise eğer, önce yoksulluğun o kargacık burgacık elyazısını çözmemiz, o tepeleri okuyabilmemiz gerekiyor. Bırak başkaları bakmasın, oku-

masın. Sen bu ülkeyi sevmeye, kimsenin sevmeye cesaret edemediği yerlerinden başlamalısın. Bizim sözcüklerimiz dünyanın kimi topraklarında çamuru ve tohumu örgütlüyor şu anda. Sözcüklerine güven. Senin sözcüklerin şimdi Amazon kıyılarında çocuklara bedava süt içiriyor, üniversitelerde yoksul çocukları okutuyor. Senin sözcüklerin, sevgili kardeşim, Hindistan'daki bir donsuzun kendine Birleşmiş Milletler genel sekreterinden daha fazla güvenmesini sağlıyor. Meksika'da yeryüzüne ayak direyen köylü senin sözcüklerini alıp o sözcüklerden yeni bir dünya yapıyor. Çamurdan ve insandan korkma. Senin sözcüklerin her ikisini de iyi ediyor zira.

Toprak kardeşim,

Gittim, gördüm uzaklardaki isyanları. Şimdi söylüyorum sana işte:

O isyanlarda da çok "sevimsizlikler" var. Korkup bakamayacağın şeyler, dayanamayacağın vahşetler, dehşetler, dinlemekten sıkılacağın uzun konuşmalar, abuk sabuk tartışmalar. Ama söylüyorum sana, inan bana, ancak umutsuzluk kuyusuna düşmeden birbirlerini dinlemeyi seçenler gidecekleri yere vardılar. Onlar hikâyelerini ilmek ilmek ördüler, üşenmeyip tek tek birbirlerini dinlediler. Biliyorsun değil mi: Başkalarının hikâyelerini dinlemeyenler bir gün hikâyelerini anlatacak kimse bulamayabilirler.

Gel, en korktuğumuz, bizden en uzak tutulan yerden başlayalım bu memlekete bakmaya. En ne diyeceğimizi bilemediğimiz yerden konuşalım kekeme mekeme. Biz en çalışkan ve en maceracı öğrencileriyiz yeryüzünün; bu memleketin en karmaşık matematik problemi bu ise eğer, bil ki tam bize göre. O tepelerin, bizim en anlamadığımız, bir çıldırma olarak gördüğümüz o halini anlarsak o tepelerin, belki gerisi gelir, tekrar başlarız hikâyelerimizi birleştirmeye.

En çok birbirimizin hikâyelerini bilmemek çözülmöz hale getiriyor "çilemizi". Her gün ilmek ilmek çözülyoruz biz. Bizi söküyorlar durmadan. Hikâyelerimizi söküp söküp do-laşık bir yün çilesi gibi önümüze atıyorlar. Çilemizle baş başa kalıyoruz, karışıyoruz ve vazgeçiyoruz çözmekten, yeniden örmekten. Toplumsal bağlarımız, düğümleriyle bizi yıldırın bir çile gibi çözülmüş duruyor önümüzde.

Ne Anlatayım Ben Sana! iki kez yazılmış bir kitap. İlkın *Oğlum Kızım Devletim* adıyla 1996 yılının Mayıs-Haziran ayları arasında ölüm oruçlarını anlatan bir kitaptı. Ancak Türkiye'nin sökülen hikâyeleri bir yün çilesi gibi do-laşmaya devam edip F tipi cezaevleri, açlık grevleri, ölüm oruçları canlar almayı sürdürünce bu kez *Ne Anlatayım Ben Sana!* adıyla genişletildi ve yeniden yazıldı.

Birbirimize dilsiz kalmamamız ve bu kitabın bir kez daha yazılmaması umuduyla...

